

законодавства, а й підвищення ефективності діяльності господарських об'єднань.

Науковий керівник: к.ю.н., старший викладач кафедри цивільного та господарського права Ільющенко Ганна Володимирівна

Список використаних джерел:

1. Джуринський В. О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія / В. О. Джуринський. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 224 с.
2. Кравець І. М. Правове становище суб'єктів організаційно-господарських повноважень: монографія / І. М. Кравець. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 240 с.
3. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 264 с.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // ВВРУ. – 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 144.

ПРОТИДІЯ РЕЙДЕРСТВУ В КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИНАХ

Терепіща Юлія Володимирівна

*студентка юридичного факультету
ДВНЗ «Національний гірничий університет»*

Історія рейдерства нараховує не одне століття, хоча сам термін введено до ділового спілкування на межі XIX-XX ст.ст. Таке явище як «рейдерство» в Україні почало набирати обертів після того, як в країні закінчилася приватизація і вже фактично нічого було ділити. Для багатьох людей це стало успішним бізнесом, який приносить хороші прибутки та швидко розвивається. Насамперед потрібно сказати, що рейдерство - це неправомірне заволодіння корпоративним управлінням юридичною особою, яке має на увазі процес захоплення корпорацій, головною метою якого є перерозподіл часток у статутному капіталі товариства шляхом блокування діяльності товариства. [2, С. 57–61.]

Нажаль, на сьогодні, чинним законодавством України не регулюються в повному обсязі правовідносини, що виникають в процесі господарської діяльності. Це дає змогу деяким суб'єктам господарювання вчиняти протиправні дії: відбирати, незаконним шляхом майно у власників, незаконно скуповувати акції товариства, дестабілізувати нормальні ринкові взаємини і процес виробництва. Зараз в Україні, об'єктами рейдерських захоплень стають не тільки малі й середні підприємства, а й потужні господарські товариства. Це становить реальну небезпеку для розвитку корпоративного сектору економіки, збереження його конкурентних позицій на внутрішньому та світовому ринках. Тому боротьба з такими протиправними захопленнями повинна вестися не тільки на рівні окремих компаній, а й на державному рівні. [6, с. 105–109.]

Проблему рейдерства досліджує досить велике коло вчених, однак вона не втрачає своєї актуальності. В працях вітчизняних вчених Б.М. Андрушківа, Н.Б. Кирича, М.І. Мельника, З.С. Варналія, І.І. Мазура, О. Белікова, М.Лящунко висвітлюються основні передумови та причини поширення і розвитку рейдерства в Україні та вказуються основні шляхи протистояння рейдерським атакам, як з боку підприємницьких структур так і з боку держави. Метою даної статті є аналіз проблемних питань правового забезпечення протидії рейдерству в корпоративних відносинах. [3, с. 33–37.]

Причин виникнення і розповсюдження рейдерства в Україні, на даний час багато, зокрема - це недосконалість та слабка нормативно-правова база країни; корумпованість судової та виконавчої влади; низький рівень правової культури та свідомості; недостатня юридична обізнаність менеджерів підприємства.

Бездіяльність держави дає змогу розповсюджуватися та розвиватися в певній мірі рейдерству. Про вражаючі масштаби рейдерства в Україні свідчать наступні факти: в Україні діє щонайменше 35–50 спеціалізованих рейдерських груп, які складаються в свою чергу з досвідчених юристів та економістів. Рейдерство набуло системного характеру. Кількість захоплень сягає близько 3000 на рік, а результативність рейдерських атак – понад 90 %. Експертна оцінка вказує, що щорічний обсяг сегмента поглинань і злиттів (без приватизації) становить майже 3 млрд. дол. США, середньостатистична норма прибутку рейдера в Україні, становить близько 1000 %. Українське рейдерство має відчутну кримінальну складову, адже більшість протиправних дій вчинюється із залученням збройних формувань, а інколи - навіть співробітників правоохоронних органів. [4, №2 (3). – 2007 р.]

Для того, щоб хоч в певній мірі завадити рейдерству в Україні потрібно докласти багато зусиль. У країні необхідно створити такі умови, щоб дотримання українськими компаніями принципів корпоративного управління було не тільки гарним тоном, а й виконанням певних державних вимог. [1, 2003. – 687 с.]

Потрібно розробити та негайно вжити низку першочергових заходів щодо подолання цього негативного явища. По-перше, забезпечити юридично правильне оформлення установчих документів. По-друге - організувати надійне зберігання акцій шляхом залучення ліцензованих депозитаріїв. По-третє - постійно прослідковувати зміну у складі акціонерів, намагатися не допускати утворення великих сум кредиторської заборгованості, особливо простроченої. По-четверте - удосконалити роботу менеджменту, підтримувати власну ділову репутацію. А у випадку рейдерської атаки, активно залучати громадськість та засобів масової інформації. [5, №2 – 2009.]

Не менш важливою складовою протидії рейдерству є прозорість ведення бізнесу, адже будь-яка незаконна дія, чи то неправомірне звільнення працівника, чи то ведення подвійної бухгалтерії є полем для активних дій агресора. Незаконні дії вчинені підприємством в подальшому при рейдерській атаці також не дають можливості звернутися за допомогою до державних органів, як при перевірці можуть виявити такі правопорушення. [3, с. 33–37.]

Отже, можна зробити висновок, що в Україні рейдерство дійсно є надзвичайно актуальною проблемою в сучасному суспільстві. Через нестійкість, корумпованість державних органів, прогалин у законодавстві, рейдерство в Україні не лише виникає, а набирає високих «темпів зростання». Не перестає існувати той факт, що сучасні корпоративні відносини в Україні є далекими від оптимальних, тому потребують удосконалення та подальших розвідок у даному напрямі.

Науковий керівник: к.ю.н., старший викладачкафедри цивільного та господарського права Ільющенко Ганна Володимирівна

Список використаних джерел:

1. Задихайло Д. Корпоративне управління : навч. посіб. / Д. Задихайло, О. Кібенко, Г. Назарова. – Х. : Фоліо, 2003. – 687 с.
2. Грачев В. Некорпоративные методы захвата чужого бизнеса / В. Грачев // Враждебные поглощения в Украине. – 2008. – № 3(6). – С. 57–61.
3. Основні передумови та шляхи подолання рейдерства в Україні : аналіт. зап. // Персонал. – 2007. – № 27 (230). – С. 33–37.
4. Варналій З.С. Рейдерство в Україні: передумови та шляхи подолання // Стратегічні пріоритети. – №2 (3). – 2007 р.
5. Мельник М.І. Організаційно-правовий механізм подолання рейдерства в Україні та основні напрями вдосконалення // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – №2 – 2009.
6. Беліков О. Рейдерство в Україні – реалії сьогодення // Юридичний журнал. – 2007. – №4. – С. 105–109.